

Motion till riksdagen 2025/26:1671

av **Katarina Tolgfors och Marlène Lund Kopparklint (båda M)**

Ansvarig myndighet för inspektion av landets skjutbanor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att genom regleringsbrev överlåta ansvaret för inspektion av landets skjutbanor att återgå till Fortifikationsverket och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att polisen fått överta ansvaret för inspektionen av landets skjutbanor har fått flera negativa konsekvenser. Genomgående över landet har polisen gjort helt andra bedömningar och tolkningar av regelverket, vilket fått till följd att fungerande skjutbanor stängs ner eller begränsas i sin funktion så att de inte är relevanta för den träning som landets skyttar behöver för att upprätthålla och utveckla sin kompetens. Exempel på detta är inspektioner där polisen krävt att kulfångsväggen (väggen som målet försvinner bakom) ska vara som ett kulfång med 50 cm lös sand. Detta står inte i SäkB 2015 och där kommer endast enstaka kulor så det finns inget behov av detta.

Inspektioner av Polismyndigheten har också påverkat vapenlicenser. Polisen har vid en skjutbana som har jägarexamensprov nekat dem fler vapen med motivering att de inte har behov, men där behövs det fler och olika vapen då det påverkar skyttet om personen är vänster- eller högerskytt och det gör skillnad om en person är lång eller kort. Ett annat exempel är ett nekande svar från polisen för en bana p.g.a. att föreningen inte har några tävlingar. Detta har inte med varandra att göra då föreningen har behov av skjutbanan för jägarexamensverksamheten. Intresset för att ta jägarexamen har ökat de senaste 15 åren i Sverige och är något som bör uppmuntras och tas om hand om så att fler individer som jagar har kompetensen att hantera vapen på ett säkert och skickligt sätt.

Det är av intresse för Sverige att jägare, sportskyttar och hemvärnsmän och kvinnor kan upprätthålla sin kompetens och utveckla densamma. Ytterst är det viktigt för Sverige ur ett totalförsvars- och försörjningsperspektiv. Därför behöver förutsättningarna för Jakt- och sportskyttesverige utformas efter behov. Inte minst för att upprätthålla hög kompetens och uppmuntra utövandet då det är oerhört viktigt för Sverige att skytterörelsen finns och växer. Allt fler skjutbanor läggs nu ner eller begränsas i sin aktivitet av oskäligen anledningar.

Antalet vapenägare uppgår till cirka 600 000 personer i Sverige som jagar och utövar sportskytte i olika grenar, och i arbetet med att stärka och bygga ut totalförsvaret och det civila försvaret är det viktigt att Sverige har en befolkning där många kan hantera ett vapen. Det är en lärdom från Rysslands illegala anfallskrig mot Ukraina där vi kan se ett mycket starkt motstånd från civilbefolkningen och där många civila på kort varsel tvingats lämna sina arbeten och sin familj för att strida för Ukrainas frihet och ingå i de militära styrkorna.

Under 50 år låg kontrollen av skjutbanor på skytterörelsen genom Statens skytteombud (SSO), men sedan avvecklingen av organisationen har kontrollen legat hos polisen. Tillsynen och samarbetet fungerade bra med SSO men sedan det övergick till polisen har det inneburit stora problem för skytteföreningarna. Vissa banor har tvingats att stänga då polisen inte utfört besiktningen i tid. Andra har ålagts kostsamma åtgärder trots att de tidigare har bedömts som säkra. Det är anmärkningsvärt att en bana som tidigare bedömts som säker sedan 1942 helt plötsligt skulle behöva byggas om för hundratusentals kronor för att säkerheten ska bibehållas. Polisen har dessutom infört egna regler som gjort att rörligt eller liggande skytte (skidskytte, dynamiskt skytte, PPC och fältskytte) inte har kunnat utövas på vissa banor. Polisen har även försökt få utökade befogenheter inom området där man begärt att få inspektera tillfälliga skjutplatser, vilka felaktigt kallats ”tillfälliga skjutbanor” eftersom en skjutbana är en permanent anläggning, stationer vid en jaktstig eller vid fältskyttetävlingar som är högst tillfälliga upplagda banor. Denna begäran har dock inte beviljats. Skulle polisen få dessa utökade befogenheter skulle det med största sannolikhet innebära mycket stora problem och begränsningar för jakt- och sportskyttet.

Det ska i lagen kring skjutbanor inte finnas utrymme för Polismyndigheten att ta fram föreskrifter och allmänna råd som kan försvåra eller stoppa sportskytte eller jakt. I polisens egen strategi inför 2024 under övergripande mål och verksamhetsidé står det klart och tydligt att polisen ska ägna sig åt att renodla det brottsbekämpande arbetet. Man har satt ett mål där man ska bedriva brottsbekämpning och uppkläring. Polisens strategi är klok; de ska bekämpa brott. Därför bör vissa uppgifter som exempelvis tillsynsansvar för skjutbanor flyttas från polisen till en annan lämplig myndighet, förslagsvis till den framtida viltmyndigheten. Till dess att en sådan är på plats får en annan myndighet eller organisation ta över ansvaret.

När det gäller permanenta skjutbanor och skjutbanor av mer tillfällig natur är det viktigt att bestämmelser kring dessa främjar sportskyttet och jakt, exempelvis skidskytte, dynamiskt skytte, fältskytte, PPC (rörligt skytte och skytte från lägre positioner än knästående). Detta gäller även jägarnas träningsskytte som bedrivs på jaktstigar med kula och hagel på många platser runtom i landet samt övningsskytte och inskjutning av vapen på egen mark. Det är en säkerhetsfråga inte minst. Om landets skyttar – jägare, sportskyttar och hemvärnsmän och kvinnor – blir begränsade i tillgången till ändamålsenliga skjutbanor, som behövs för att de ska kunna upprätthålla sin skicklighet och kompetens, så är risken överhängande att antalet olyckor och tillbud ökar.

I syfte att upprätthålla och tillgängliggöra fungerande skjutbanor runtom i Sverige behöver flera åtgärder vidtas. Ansvaret för att inspektera skjutbanor borde återgå till Fortifikationsverket som redan har uppdraget att inspektera Försvarmaktens skjutbanor. Hos myndigheten finns relevant kompetens som behövs för att genomföra inspektionerna. Dessutom är det mycket angeläget att Polismyndigheten kan fokusera på och använda sina resurser till polisens kärnuppgift, att bekämpa brottlighet.

Katarina Tolgfors (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)